

MATA HARI

DOCENTENHANDLEIDING

Canon van Leeuwarden: Mata Hari

Docentenhandleiding

Beschrijving opdracht

Deze opdracht sluit aan bij het venster [Mata Hari](#) van de [Canon van Leeuwarden](#).

De opzet van de opdrachten bij de Canon van Leeuwarden zijn per venster gelijk.

- De leerling gaat enkele historische bronnen bestuderen en hier vragen over beantwoorden.
- Bovenaan het werkblad staat een link naar de Canon van Leeuwarden. Hier kan de leerling (vooraf) de informatietekst lezen en de bronnen (afbeeldingen, filmpjes) raadplegen.
- Onderaan de opdracht staat een extra verwerkingsopdracht, waarin een koppeling wordt gemaakt met het heden en het eigen leven.

Tijdvak

Tijd van burgers en stoommachines (1800-1900)

Tijd van wereldoorlogen (1900-1950)

Kerdoelen primair onderwijs

51. De leerling leert gebruik te maken van eenvoudige historische bronnen en ze leren aanduidingen van tijd en tijdsindeling te hanteren.

52. De leerling leert over kenmerkende aspecten van de tijdvakken. [...] De vensters van de Canon [...] dienen als uitgangspunt ter illustratie van de tijdvakken.

53. De leerling leert over de belangrijke historische personen en gebeurtenissen uit de Nederlandse geschiedenis en kunnen die voorbeeldmatig verbinden met de wereldgeschiedenis.

(Oriëntatie op jezelf en de wereld, SLO)

Kerdoelen voortgezet onderwijs (onderbouw)

37. De leerling leert een kader van tien tijdvakken te gebruiken om gebeurtenissen, ontwikkelingen en personen in hun tijd te plaatsen. [...] De vensters van de Canon [...] dienen als uitgangspunt ter illustratie van de tijdvakken.

40. De leerling leert historische bronnen te gebruiken om zich een beeld van een tijdvak te vormen of antwoorden te vinden op vragen, en hij leert daarbij ook de eigen cultuurhistorische omgeving te betrekken.

(Mens en maatschappij, SLO)

Kenmerkende aspecten

- De economische wereldcrisis, het voeren van twee wereldoorlogen, de Duitse bezetting van Nederland en de Holocaust

- Niet eerder vertoonde verwoestingen door massavernietigingswapens en de betrokkenheid van de burgerbevolking bij oorlogvoering

Doelgroep

Niveau: bovenbouw primair onderwijs / onderbouw voortgezet onderwijs

Tijdsduur

30-60 minuten

Leeruitkomsten

- De leerling kan onderzoek doen in historische bronnen (archiefstukken) om antwoorden te geven op onderzoeksvragen
- De leerling kan het verband verklaren tussen de historische bronnen in de opdracht, het venster uit de Canon van Leeuwarden en de koppeling maken met het heden

Leerlingmateriaal

Het opdrachtenblad bij het venster [Mata Hari](#) in de Canon van Leeuwarden (onder het kopje Lesmateriaal)

Vorbereiding en benodigdheden

- Het opdrachtenblad van de Canon van Leeuwarden (uitgeprint of online)
- De mogelijkheid tot het online raadplegen van de Canon van Leeuwarden: voor het lezen van de informatietekst, het bekijken van bronnen en het opzoeken van informatie

Beginsituatie van de leerling

- De leerling is bekend met de kenmerkende aspecten van het tijdvak en verdiepen zich in een historisch voorbeeld uit de geschiedenis van Leeuwarden

Uitvoering

- De leerling leest (individueel of klassikaal) de tekst van de Canon van Leeuwarden
- De leerling gaat (individueel of in groepjes) de opdrachten over het venster maken. Hiervoor kan in de Canon van Leeuwarden informatie worden teruggevonden. De leerling kan de historische bronnen in de Canon van Leeuwarden in detail bekijken, evenals eventuele filmpjes.
- Optioneel kan de leerling de extra opdracht onderaan maken. Hierin wordt een koppeling gemaakt tussen het venster en het heden en de eigen leefwereld. De leerling dient de opdracht op een ander papier of online uit te voeren.

Deze opdracht is ontwikkeld door het Historisch Centrum Leeuwarden
voor de Canon van Leeuwarden (2023)

HISTORISCH CENTRUM | LEEUWARDEN

Antwoorden bij de opdracht over Mata Hari

Bekijk het schoolrapport van Mata Hari. Noem twee vakken waar ze goed in was.

Voorbeeld: Zang en gymnastiek

Noem twee vakken waar ze minder goed in was.

Voorbeeld: Frans, Wiskunde

Welke naam staat op haar rapport?

M. Zelle (Margaretha)

Noem een verschil met een schoolrapport van nu.

Voorbeeld: de cijfers hebben een andere betekenis. De cijfers liepen vroeger van 1 (het beste cijfer) tot 6 (het slechtste cijfer).

Bekijk het document uit 1917 hieronder. Op welke dag is Mata Hari doodgeschoten?

15 oktober 1917

Welk beroep van Mata Hari wordt in het document genoemd?

Danseres (danseuse)

Wat zijn de voornamen van de ouders van Mata Hari?

Adam Zelle en Antje Vandermeulen

Wie heeft het document ondertekend?

De burgemeester van Vincennes (Le Maire)